

SODALICJE MĘŻCZYŹN W KRAKOWIE NA PRZEŁOMIE XIX I XX W.

Na przełomie XIX i XX w. funkcjonowało w Krakowie wiele organizacji katolickich i kościelnych, w tym liczne sodaliczki mariańskie. Był to szczególny rodzaj stowarzyszeń kościelnych, powstających osobno dla każdego stanu, płci, grupy wiekowej czy zawodowej. Sodaliczki nastawione były na rozwój duchowy swoich członków. Z racji tak dużej różnorodności cieszyły się one zainteresowaniem krakowian, którzy pragnęli poświęcić swój czas doskonaleniu duchowemu i pogłębianiu wiary katolickiej. Sodaliczki opierały się na podobnym schemacie organizacyjnym, w którym istotną rolę odgrywał opiekun duchowy, moderator, którym zazwyczaj był duchowny jezuicki, z racji tego, że ruch sodalicyjny narodził się w ramach Towarzystwa Jezusowego. Połączenie z hierarchią duchowną widoczne było także w zatwierdzaniu sodaliczki przez władzę kościelną poprzez przyłączenie do archisodaliczki *Prima Primaria* w Rzymie czy też zatwierdzaniu przez Kurię krakowską i przyznaniu biskupowi krakowskiemu uprawnień w ramach sodaliczki. Istniejące na przełomie XIX i XX w. sodaliczki męskie grupowały kapłanów diecezji krakowskiej, kupców, rzemieślników i rękodzielników, inteligencję męską. Współdziałanie osób o podobnym światopoglądzie i trudniących się tym samym zawodem czy też należących do tej samej grupy społecznej skutkowało silnym zintegrowaniem i wzajemnym wspieraniem w wypełnianiu zobowiązań sodalicyjnych.

Słowa kluczowe: sodaliczka, moderator, integracja

MEN'S SODALITIES IN KRAKÓW AT THE TURN OF THE 19TH AND 20TH CENTURIES

At the turn of the 19th and 20th centuries Kraków was home to many Catholic and Church organisations and among them numerous Marian Sodalities. It was a particular kind of Church association created for every social, sex, age or occupation group. The sodalities aimed at spirituals growth of their members. Due to their great diversity the sodalities were popular with many citizens of Kraków who wished to devote their time to perfect themselves and deepen their Catholic faith. The sodalities followed a similar organisational structure in which an important role was played by a spiritual guide, a moderator, who usually was a Jesuit Father, as the sodality movement was born inside the Society of Jesus. A link with the Church hierarchy could also be seen in approvals of sodalities by Church authorities, in uniting them

with the Primary Sodality (*Prima-Primaria*) in Rome or approvals of the Kraków Curia and granting the Kraków's bishop the rights within the sodality. The existing men's sodalities at the turn of the 19th and 20th centuries drew together priests from Kraków diocese, merchants, craftsmen and artisans, and the intelligentsia. The cooperation of people with similar views and occupation, or belonging to the same social group resulted in strong integration and mutual support in fulfilling their sodality commitments.

Key words: sodality, moderator, integration